

NFFIS & Eco-DRR Bilten projekta za države zapadnog Balkana

Projekat izgradnje kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa kroz Crnogorski informacijski sistem za šumske požare (MEFFIS) i Eco-DRR
mart 2021 - februar 2026

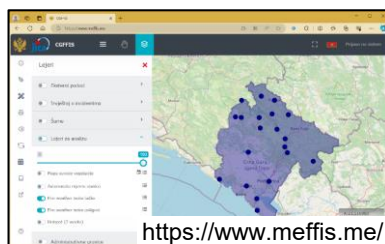
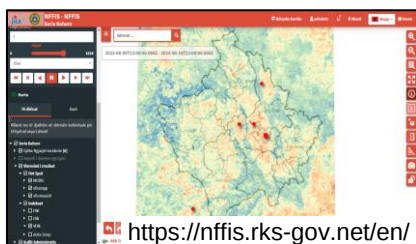
Projekat izgradnje kapaciteta za smanjenje rizika od katastrofa kroz Crnogorski informacijski sistem za šumske požare (MEFFIS) i Eco-DRR (u daljem tekstu: Projekat).

Svrha ovog projekta je jačanje kapaciteta državnih institucija u prevenciji i ublažavanju šumskih požara i ostalih prirodnih katastrofa uspostavljanjem MEFFIS-a i Eco-DRR-a.

MEFFIS Verzija1: Kompletiranje i objavljivanje

Informacioni sistemi su uspostavljeni i operacionalizovani Crnoj Gori i Kosovu. Tokom prošlog ljeta sistemi su po prvi put dostavili informacije vezane za rano upozoravanja dok su informacije o požarima prikupljane tokom požarne sezone. Iako nisu uočeni problemi u radu sistema, budući da je ovo bila početna faza, u inventaru ulaznih podataka, kao i prilikom analize istih pronađeno je nekoliko tačaka za poboljšanje. Radiće se na poboljšanju i proširenju sistema: 1) pripremi za uvrštavanje sistema u podzakonski akt; 2) distribuciji podataka sa automatskih meteoroloških stanica (AMS) između tri zemlje: Crne Gore, Kosova i Sjeverne Makedonije za tačniju i precizniju analizu; 3) prikupljanju informacija o drugim prirodnim nepogodama, itd.

NFFIS ver1.1
Lijevo: NFFIS - Kosovo
Desno: MEFFIS - Crna Gora

Aktivnosti Eko grupa

Projekat, pored toga što promovise smanjenje rizika od katastrofa, takođe je fokusiran na podizanje javne svijesti i ekološkom obrazovanju. Kao jedna od specifičnih aktivnosti, Projekat podržava aktivnosti eko grupa koje imaju za cilj unapređenje kvaliteta života kroz društvene aktivnosti.

U početku, osnovna škola u Restelici nije imala eko grupu ali Projekat je podržao formiranje jedne takve grupe. Na dan sadnje u septembru 2023. godine u Restelici, članovi ove grupe su izveli predstavu o zaštiti životne sredine.

U Istoku, eksperti su članovima eko grupe opisali funkcije vjetrozaštitne šume i Eco-DRR, a nakon toga su kreirali "terarium" kako bi vizuelno prikazali štete prouzrokovane jakim vjetrom.

U Ulcinju, studenti koji su pohađali seminar na temu ekološkog obrazovanja koje je organizovano od strane Projekta, formirali su Eko grupu i učestvovali su u aktivnostima sadnje borovih sadnica. U 2024. godini, Projekat će u saradnji sa opštinom i drugim relevantnim institucijama sprovesti niz aktivnosti u primorskoj šumi.

Vjetrozaštitna šuma u Istoku

Šteta od vjetra je najveća prirodna katastrofa u Istoku, a od 2000. godine ovaj problem je postao još veći. Stoga postoje otvorena pitanja za urbanističko planiranje koje se bavi štetama od vjetra, kao i održavanje i upravljanje šumama koje imaju efekat ublažavanja rizika od vjetra. Mještani su u više navrata organizovali aktivnosti sadnje crnog bora pored osnovnih i srednjih škola. Pored toga, Projekat je identifikovao vrste pejzaža koji su pod uticajem jakih vjetrova i probleme koji najviše utiču na razvoj vjetrozaštitne šume.

Festival sadnje drveća organizovan je 17. novembra 2023. godine uz prisustvo gradonačelnika opštine Istok. Osim ceremonije sadnje drveća, Festival je sadržao i: 1) Demonstraciju otpornosti na vjetar pomoću terarijuma; 2) Prikaz i informacije o vrsti sadnica; 3) Prezencija bogate kulture i tradicija Istoka. Ove godine u planu je proširenje aktivnosti sa drugim školama, izrada priručnika "Zaštita od vjetra" i uvrstiti aktivnosti za zaštitu od vjetra u urbanistički plan opštine Istok.

Lijevo: Studenti u narodnoj nošnji objašnjavaju funkcije vjetrozaštitne šume Gore: Ceremonija sadnje (gradonačelnik Istoka).

Obnova vegetacije nakon požara (PFVR) u Kolašinu

U Crnoj Gori opožarene površine se povećavaju iz godine u godinu. Znajući da zapuštene opožarene površine mogu izazvati druge prirodne katastrofe i sekundarne štete, naš izazov je uspostaviti efikasan tehnički sistem za obnovu vegetacije nakon požara.

Kao dio Eco-DRR tehnika, aktivnosti vezane za PFVR su inicijalizovane prošle godine u opštini Kolašin. Osim sadnje sadnica smrče i crnog bora, preduzete su i sljedeće aktivnosti: 1) mjere za sprječavanje erozije tla koristeći trupce i grane; i 2) asistirana prirodna regeneracija (Assisting natural regeneration (ANR)) uz uklanjanje nepotrebne vegetacije, obogaćivanje sadnje na područjima sa manjom regeneracijom mladica i skarifikacija zemlje (grabljanje tvrdog sloja humusa koji ometa rast mladica).

Znajući da u praksi postoji nekoliko primjera asistiranje prirodne regeneracije, na ovom lokalitetu su formirane parcele za istraživanje regeneranata kako bi se ubuduće sprovodila redovna istraživanja vegetacije. Ukoliko se postignu dobri rezultati, za očekivati je da će ove metode biti korišćene u budućnosti kao Eco-DRR tehnike.

Gore: Kontrola erozije
Dolje: ANR (obogaćivanje sadnje)

Sažetak aktivnosti

Crna Gora/Kosovo Ishod 1

- Početak operacije MEFFIS ver1.1
- Završetak javne preliminarne verzije
- Priprema smjernica i SOP (Standardne operativne procedure)

Kosovo Ishod 2

- Nastavak sadnje za prevenciju od lavina
- Sprovedene aktivnosti vjetrozaštitne šume

Crna Gora Ishod 2

- Posađeno 2300 sadnica u Ulcinju
- Implementirane PFVR aktivnosti

Pratite nas!

Japanska agencija
za međunarodnu
saradnju (JICA)

Ministarstvo
unutrašnjih poslova
(MoI) -
Direktorat za zaštitu
i spašavanje (DZS)

Ministarstvo unutrašnjih
poslova (MoI) -
Agencija za upravljanje
krizama (EMA)

Facebook stranica
<https://www.facebook.com/WestBalkanNFFISandEcoDRRProject>